

Matti Sarmela

Postlokaalinen - paikaton digitaalinen kulttuuri

Digitaalitekniikan mukana on alkanut ihmisen kulttuuriympäristön uusi totaalinen rakennemuutos, postlokaalinen aikakausi, jolloin paikalliset kulttuurirakenteet, myös nykyiset keskitetyt kansalliset valtiokulttuurit lakkaavat toimimasta. Käykö niin? Rakennemuutos on jo alkanut, mutta puhutaanko meillä siitä, mitä tapahtuu todella? Tämä kysymys koskettaa minuakin. ”Postlokaalinen kulttuuri” -kirjani ympärillä vallitsee täydellinen hiljaisuus. Kukaan ei vastaa, ei kommentoi. Mutta kaikesta huolimatta kirjoitan paikattomasta tulevaisuudesta tämän artikkelin, kerran vielä.

Globaalit ympäristön rakenteet

Pitääkö tulevaisuutta katsoa silmiin? Digitaalitekniikalla – tietokoneilla – on mahdollista hallita globaalia taloutta ja kulttuuria, joka on rakenteellisesti universaali, planetaarinen järjestelmä. Rakennemuutos etenee sitä mukaan, kun ubiikki digitaalitekniikka leviää kaikkiin kulttuurin välineisiin, kun tietokoneet, robotit, älykortit, implantit, mobiililaitteet muuttuvat kaikkialla maapallolla arkipäivän tekniikaksi ja planetaariset dataverkostot tekevät mahdolliseksi maailmanlaajuisen kommunikaation, reaaliaikaisen talous- ja finanssitoiminnan, ylikansallisen hallinnon, ihmisen ja ympäristön totaalisen valvonnan.

Digitaalinen kulttuuri on paikaton tai virtuaalista, sen rakenteita ovat globaalit teknosysteemit, jotka ovat ottaneet haltuunsa oman kulttuurialueensa tiedon, tekniikan ja tulevaisuuden, ja suunnattomat datakeskukset ”maailmanaivot”, joissa on kaikki ihmiskuntaa koskeva oleellinen tieto. Oma ylikansallinen teknosysteeminsä hallitsee myös kulttuurin eri alueita: tiedettä, taidetta ja viihdettä, koko ihmiskunta elää samassa virtuaaliverkossa, käyttää samanlaisia kulttuurin välineitä ja sopeutuu rakenteellisesti yhdenmukaiseen tieteellistekniseen ympäristöön.

Jos nykyinen kehitys jatkuu, uuden kulttuurijärjestelmän yhteiskuntaluokkia ovat isänmaattomat suuromistajat, pääoma, joka taistelee markkinoista. Pääomaa palvelevat tieteellistekniset asiantuntijat ja suorittajat, jotka elävät omassa globaalissa teknosysteemissään; heillä on yhdenmukainen koulutus, yhteinen työkulttuuri, ammattikieli, yhteiset käsitykset elämänsä merkityksestä ja tulevaisuudesta. Todennäköisesti suurin osa maailmankansalaisista on prekariaatteja, metropoleja kiertäviä projektityöläisiä, vailla mitään pysyvää. Käykö niin, ettei uuden sukupolven maailmankansalaisilla ei ole pysyvää kotipaikkaa eikä pitkäaikaisia perhesiteitä, ei omaa kansallisvaltiota eikä omaa etnistä perintöä; ei omaa isänmaata, äidinkieltä eikä hautausmaata?

Postnationaalinen tulevaisuus. Länsimaissa kansallisvaltioiden rakenteiden mureminen on jo käynnissä. Kansainvälisen pääoman ja ns. uusliberalistisen talousideologian tavoitteena on tehdä maapallosta rajaton tuotanto- ja markkina-alue, jossa pääoma, tavarat ja työvoima liikkuvat vapaasti, ilman rajoja. Euroopan valtiot ovat perustaneet yhteisen talousalueen, Euroopan Unionin, josta ennen pitkää syntyy liittovaltio, Euroopan Yhdysvallat; samanlaisia ylivaltiollisia vapaakauppa-alueita ollaan luomassa

kaikkiin maanosiin. Uudessa toimintaympäristössä kansallisvaltioista tulee väistämättä postlokaalisen maailmantalouden ja maanosavaltioiden vastarakenteita, jotka jarruttavat globaalisaaatiota ja maailmantalouden kasvua.

Euroopan Yhdysvallat on myös suomalaisten suurpoliitikkojen ja huippuvirkamiesten uusi utopia. Poliittiset meriitit ja asiantuntijuus hankitaan Unionin tehtävissä ei enää Suomessa. Yhä useammat yhteiskunnalliset kirjoittajat, jotka haluavat hekin päästä maanosavaltion syntyhistoriaan, ovat alkaneet luoda yhteisen eurooppalaisen tulevaisuuden illuusioita. Euroopan Yhteisölle on luotava yhteinen ylivaltiollinen parlamentti, yhteinen budjetti, verotus- ja sosiaalipolitiikka, yksi pankki- ja finanssijärjestelmä, yhteinen kulttuuriteollisuus, yhdenmukainen koulutus ja yhteinen armeija. Yhteinen lippu ja kansallislaulu ovat jo olemassa.

Tähän asti Suomessa on kehitykseksi julistettu kaikki, mikä edistää maan sopeutumista globaalin pääoman vaatimuksiin; EU:n tiivistäminen, federaatio, eurodemos, metropoli; kaikki mikä johtaa kansallisen valtiokulttuurin häviämiseen on positiivista kehitystä, eteenpäinmenoa, huomispäivää, tulevaisuutta, sitä ympäröi kehitysuskon hegemonia.

Federalistisessa kehitysliturgiassa vain liittovaltio voi tuoda pelastuksen EU:n ongelmiin, vain liittovaltiona Eurooppa kykenee maanosien välisessä talouskilpailussa, yhdessä USA:n kanssa, luomaan uuden talous- ja kulttuurimahdin, joka turvaa Suomellekin jatkuvan taloudellisen kasvun ja kehityksen. Liittovaltiossa toteutuu eurooppalainen yhdenvertaisuus ja demokratia, uusi yhteisöllisyys ja sosiaaliturva. Kansallisvaltioiden tilalle luodaan uusi onnellinen maanosayhteisö, suomalaiset saavat uuden isänmaan ja kulttuuri-identiteetin. Tai Suomi häviää kansakuntana maailmankartalta.

Gigapoli – kehityksen paratiisi. Meritokratian ainoa kulttuurilaki on keskittyminen. Maailmantalous siirtyy nyt gigapoleihin, ns. monikulttuurisiin miljoonakaupunkeihin, joihin muodikkaan taloustieteen mukaan keskittyy kaikkien kansojen, rotujen ja sukupuoli-ryhmien luovuus ja innovatiivisuus. Gigapolioppi julistaa, että monien maailman metrotai megapolien talous on vahvempi kuin pienten kansallisvaltioiden ja ne tulevat korvaamaan valtiokulttuurit. Suurissa kasvukeskuksissa uusi tekniikka, digitalisaatio, tuotanto, markkinointi, massaviihde, kuluttavien laumojen huolto ja rekrytointi toimisivat tehokkaimmin, samoin ympäristön valvonta, maapallon pelastaminen. Gigapolissa ihmiset ovat suljettua yksinäistä massaa, jota teknosysteemit voivat tehokkaimmin käyttää hyväkseen.

Helsingin poliittinen eliitti ja virkamieskunta on jo rakentamassa omaa gigapoliaan, tiiviisti rakennettua Suur-Helsinkiä, uuden vallan keskusta, johon suomalaiset on tarkoitus saada muuttamaan; Suomesta luotaisiin metropolivaltio. Ihmislajin lopullinen elinympäristö olisi siis gigapoli, siellä kehittyisi täydellinen kulttuuri. Euroopan Yhdysvalloissa, pienessä gigapolissaan suomalaisetkin saavuttaisivat lopulta sen hyvinvoinnin ja elämänlaadun, mitä digitaalitekniikan rajaton kehitys voi ihmiskunnalle tuoda.

Kansallisen politiikan rappio. EU:hun liittyminen on osa Suomen ”postlokalisaatiota”, ja kun yhä suurempi osa julkista valtaa on siirtynyt ja edelleen siirtyy maan rajojen ulkopuolelle, kansallinen politiikka menettää väistämättä merkityksensä. Valtio-kulttuuri on jo joutunut ahdinkoon. Hyvinvointivaltiota luotaessa politiikan suuri tavoite, agenda, oli kansalaisyhteisö, isänmaa, joka huolehti kansalaisistaan. Kansallinen valtio oli ikään kuin yhteinen yritys, se omisti maata, teollisuuslaitoksia, huolehti asukkaistaan ja kulttuuristaan. Kasvua toi julkinen työ, kunta- ja valtiontalous, paikalliset hyvinvointipalvelut. Vapaaseen pääomatalouteen siirryttäessä valtiot ovat luopuneet kansallisesta teollisuudesta, kansallisomaisuudesta, ja menettäneet vähitellen myös mahdollisuutensa ohjata talouttaan. Tänä päivänä menestyvää politiikkaan on Suomen alistaminen ylikan-

sallisiin rakenteisiin, EU:n, markkinavoimien ja vapaakaupan vaatimuksiin. Kansalliset hyvinvointivaltiot lähestyvät vaihetta, jolloin yhteiskunta ei enää kykene ylläpitämään kollektiivisia rakenteitaan, vaan valtion palvelutuotantokin yksityistyy ja siirtyy kaupallisten teknosysteemien haltuun.

Poliitikot, talousasiantuntijat ja tutkijat toinen toisensa jälkeen nousevat julkisuuteen ja vaativat, että vienti on saatava vetämään, työttömyys poistettava, valtion velkaantumisen lopetettava, mutta mitään todellisia keinoja ei hallituksella ole, ainoastaan valtion rakenteiden sopeuttaminen kaikkea hallitsevaan globaaliin talouskilpailuun. Puolueiden välillä on eroa vain siinä, kuinka kiihkeästi ne ajavat sopeutumista vai yrittävätkö ne vielä jarruttaa suomalaisen valtiokulttuurin häviämistä.

Kansallisesta politiikasta on tullut mediabisnes, viihdettä muun mediaviihteen joukossa. Viikkokaupalla tai jo kuukausitolkulla ennen vaaleja televisiossa ja muissa medioissa alkaa pyöriä vaalishow: keskusteluja, väittelyitä, haastatteluja, gallupeja, tutkijoiden analyysyjä; ilman kaikkialle läpitunkevaa mediamyllytystä, vaalimainontaa, TV:n ääntenlaskentarituuaaleja, voitonjuhliä politiikalla ei ilmeisesti olisi kansalaisten elämässä paljoakaan merkitystä. Poliittikka on ehdokkaiden henkilökohtaista urakilpailua, se tarjoaa mahdollisuuden nousta näkyviin ja lopulta päästä kansainvälisiin tehtäviin, EU:n huippuvirkoihin. Poliittinen näyttämö siirtyy Brysseliin.

Mediajulkisuuteen pyrkivät federalistit, kosmopoliitikot, geopoliitikot ja maailmanhallinnon utopistit ovat aloittaneet kansallisen hyvinvointivaltion mustamaalaamisen. Kansallisvaltioita aletaan katsoa globaalin kehityksen näkökulmasta, ihmiskunnan primitiivisenä menneisyytenä, ja leimata kaikkein väkivaltaisimmaksi jaksoksi maailmanhistoriassa. Keskitettyjen kansallisvaltioiden historia on suursotia, diktaattoreita, etnisiä ja ideologisia puhdistuksia, keskitysoleirejä, laillistettua väkivaltaa. Hyvinvointivaltio puolestaan kuvataan kontrolli- ja holhousyhteiskunnaksi, jota luonnehtii palvelujen ja yhteisten etujen väärinkäyttö, keskitetty virkavalta ja korruptio. Hyvinvointivaltio riistää kyvykkäimpien kansalaistensa työn tulokset ja rappeuttaa yhteiskuntamoraalin.

Suomessakin on alettu julkaista tutkimuksia, joissa tuodaan esille verovaroin tuotettuja ja palveluja eniten käyttävät ihmisryhmät; suurimman osan sosiaali- ja terveystalouden (70 %) käyttää pieni väestöryhmä (n. 10 % kansasta, Sitra 2015). Se enteilee postvaltiollisen yhteiskunnan ilmapiiriä. Menestyvät maailmankansalaiset suhtautuvat yhä kielteisemmin "itse aiheutettuihin" sairauksiin ja ongelmiin, sellaisiin jotka ovat seurausta liika lihavuudesta, liikunnan puutteesta, tupakoinnista, alkoholin "riskikäytöstä" tai kielteisistä asenteista työntekoon. Tieteellistekninen yhteiskunta, jolla yhä enemmän välineitä ennustaa (profiloida) jokaisen syntyvän lapsen kehityskelpoisuus, tuskin hyväksyy enää sitä, että täydelliseen kulttuurin syntyy kehitysvammaisia tai kansalaisia, jotka eivät selviä digitaaliympäristössään.

Valtiokulttuurin tilalle ovat tulossa globaalit, autonomiset teknosysteemit, jotka hallitsevat yksinvaltiaasti omaa kulttuurialuettaan. Tulevaisuuden maailmanhallinto muodostuu ilmeisesti teknosysteemien yhteisestä elimestä, jonka tehtävänä on pitää tasapainoa teknomonopoliin ja globaalien konserniin valtataistelussa.

Paikallishallinnon alasajo. Kansallisvaltion aineellinen ja henkinen alasajo on Suomessakin käynnissä. Meillä tehdään jatkuvasti hallinnonuudistuksia, ns. rakenneuudistuksia, jotka ennen pitkää johtavat kaikkien paikallisten yhteisöjen ja parlamentaaristen hallintoalueiden: maakuntien, kuntien ja seurakuntien katoamiseen. Kuntia on jatkuvasti yhdistetty yhä suurempien kasvukeskusten ympärille ja prosessi jatkuu, sadat pienet kunnat tulevat katoamaan Suomen kartalta. Se on osa paikallisuuden, yhteisöllisyyden ja yhteisvastuun häviämistä. Pitäjät kokevat saman kohtalon kuin maatalouskulttuurin aikaiset kylät, postlokaalisen ihmisen asuinpaikkoja ovat suurkaupungit, joissa yhteisöl-

lisyys, paikallinen solidaarisuus, kotiseutuhenki ja muut kansallisen valtiokulttuurin ajattelutavat vaihtuvat globaalin prekariaatin maailmankatsomukseen, kulttuuri-imperialismiin.

Suomessa kuntien historian viimeisin vaihe on sote-uudistus, sosiaali- ja terveyspalvelujen keskittäminen niin, että 15-19 aluetta huolehtisi kuntalaisten terveydestä ja sosiaaliturvasta. Sote-uudistus tehdään terveydenhoidon teknosysteemin ehdoilla, sen toteuttaa ennen kaikkea lääkärinkunta omasta tieteellisteknisestä näkökulmastaan ja oman globaalin teknosysteeminsä tavoitteiden turvaamiseksi. Kuntien tulevaisuutta ei edes pohdita, avainsanoja ovat yhdenmukaiset palvelut ja niiden saatavuus, käytännössä se tarkoittaa, ettei huipputeknisiä palveluja voida tulevaisuudessa antaa kuntien hoidettavaksi; tehokkaimmin kansalaisista huolehtivat alan kansainväliset konsernit. Kun koulu-laitos vielä yksityistetään tai siirretään valtiolle, kunnilla ei ole mitään todellista merkitystä. Monet kunnanvaltuustot ovat jo aloittaneet oman kuntansa hävittämisen ulkoistamalla sote-palvelunsa yksityisille yrityksille.

Sote-alueista kaavaillaan jo uusia maakuntia, joilla olisi oma parlamentti ja verotusoikeus; sen jälkeen kuntalaitos voidaan kokonaan lakkauttaa. Näin toteutuu vähitellen rakennemuutos postlokaaliseen ympäristöön. Metropolikunnat ja sote-maakunnat ovat välivaihe kohti kansallisen valtiokulttuurin katoamista, kohti gigapolia, globaalin talouden ja maanosavaltion lopullisia rakenteita. Seuraava yhdenmukaisuusdemokratian vaatimus on, että Euroopan on yhdessä huolehdittava siitä, että liittovaltiossa kaikille kansalaisille taataan samanlaiset palvelut.

Mediassa saa aina julkisuutta kritiikki, joka kohdistuu valtion ja kuntien toimintaan, terveyspalveluihin, vanhusten hoitoon. Loputon tyytymättömyys ja syyttäminen enteilee jo aikaa, jolloin julkisia palveluja ei enää ole. Kunta on paikalliskulttuurien ajan rakenne, ajalta jolloin yhteisö piti kollektiivisesti huolta jäsenistään, ja sosiaalisen vastuun ideologia oli vielä taustalla luotaessa kansallista hyvinvointivaltiota. Ottaako Euroopan unioni tulevaisuudessa vastuun kaikkien kansojensa perusturvasta niin kuin federalistit uskovat? Tuntevatko maapallon metropoleissa kulkevat prekariaatit, kaikki vapaasti kasvaneet egoihmiset tai selviytymisen sankarit solidaarisuutta niitä kohtaan, jotka sairastuvat eivätkä löydä työtä? Postlokaalisessa maailmassa ei enää ole yhteisöjä, tuskin turva- verkkojakaan, ja mitä voi olla naapuruus, lähimmäisyys tai empatia uusliberalistisessa markkinayhteiskunnassa, jossa kaikki sosiaalinen toiminta on yrittämistä, bisnestä ja menestyminen kykyä käyttää taloudellisesti hyväkseen toisia ihmisiä, heidän vaikeuksiin, sairauksiaan, suruaan, yksinäisyyttään.

Maailmankansalaisten palvelut ja sosiaaliturva on järjestettävä rakenteellisesti uudella tavalla. Ehkä käyttöön tulevat kaikkialla voimassa olevat vakuutukset ja rahastot, joita eri alojen teknosysteemit ylläpitävät. Tulevaisuudessa pääoma tulee ilmeisesti vain wahlroosien maahan, jossa sillä ei ole mitään vastuuta yhteiskunnasta eikä työntekijöistään.

Viihdeuskonto. Postlokaalisessa kulttuuriympäristössä myös seurakunnat lakkaavat toimimasta paikallisina yhteisöinä niin kuin muutkin paikalliset rakenteet, ja siirtyvät virtuaaliympäristöön, internetiin ja sosiaaliseen mediaan. Seurakunta on nettisivuja, nettimessuja, nettiviihdettä, vaikuttamista sosiaalisessa mediassa. Paikallinen kokoontuminen muuttuu satunnaisten laumojen kohtaamiseksi, entisajan yhteisölliset seremoniat ja siirtymäriitit katoavat tai muuttuvat virtuaalitapahtumiksi; vainajien muistaminen on jo siirtynyt nettiin eikä metropolien yksinäisillä ihmisillä ole enää omaisia, jotka elävässä todellisuudessa saattaisivat hänet hautaan ja pitäisivät huolta hautamuistomerkeistä.

Uskonnollisten yhteisöjen on myytävä palvelunsa ja menestyäkseen kulttuurikilpailussa ne alkavat tuottaa viihdettä ja elämyksiä urbaaneille uskonnon kuluttajille. Kirkko-

jen toimihenkilöistä tulee heistäkin tajuntateknikoita, jotka hallitsevat tieteellisteknisesti täydellisen vaikuttamistekniikan. Muun kulttuuriteollisuuden tapaan uskonnolliset organisaatiot alkavat palvella satunnaisia laumojä ja egoihmisiä, jotka elävät vain omassa tunnemaailmassaan, etsivät mielihyvää, ekstaattista hurmosta tai haluavat hetkellisesti kokea muiden ihmisten läsnäolon, kuulua johonkin.

Luterilaiseen kirkkoon on jo ilmestynyt moderneja pappeja, jotka pyrkivät mediajulki-suuteen järjestämällä rokki-, räppi-, poppi- ja muita viihdemusiikin ”kirkkoja”. Jos liberaalipopulistinen linja jatkuu, luterilaisuus muuttuu osaksi viihdeteollisuutta. Uudessa seurakuntaelämässä äänimaisemaa hallitsee rumpujen jytinä niin kuin kaikkea maallista huomiotaloutta ja tajuntateollisuutta. Rummut saavat serotoniinitason ihmisen aivoissa nousemaan, muuta kuin mielihyvää tulevaisuuden kirkkokansa tuskin tulee jumalanpalveluksista enää hakemaan. Ilman rumpuja länsimaalainen ihminen ei pääse hurmukseen, toiseen tai kolmanteen todellisuuteen, omaan suljettuun tunnetilaansa.

Uskontomarkkinoilla jumalanpalvelukset eivät eroa rokkikonsertista. Se on laumojen kulttuuria. Länsimaissa on jo megakirkkoja, mahtavia esiintymisalttareita, joissa suuret ihmismassat huojuvat kädet kohotettuina jeesusrokin tahdissa. Ennen pitkää kirkko joutuu tulemaan mukaan kaikkeen uuden sukupolven seksi- ja huume-kulttuuriin, siitä tulee tämän päivän kirkko, uusi nuorisoseurojen talo, jossa tarjotaan viiniä, seksiä ja alastomuutta, kaikkea sitä mitä huume- ja mielihyväteollisuus tulevaisuudessa tarjoaa. Kirkkokeskuksissa voivat kaikki viihde-, sukupuoli- ja huumeryhvät kohdata toisensa, faniittaa ja palvoa suuria tähtiä, tajuntateknikan megasuorittajia. Uskontobisnes tarjoaa massakulttuurin yksilöihmisille vapautta, lohdutusta, menestystä, armoa ja ennen kaikkea rakkautta. Uskonnon kielessä ei enää ole sellaisia sanoja kuin synty tai viimeinen tuomio, saattaa olla, että raamatun jumalakin katoaa uskontoliberaalien sukupolvien seurakuntaelämästä.

Evoluution ja ateismin noustessa massojen vapausideologiaksi julkisuuteen pyrkivät pikkumeritokraatit alkavat kilpailla uskontoneutraalisuudellaan. Sukupuolineutraalin jälkeen alkaa uskontoneutraali. Ainakin reformoitujen kirkkojen piirissä uskontovapaasta ympäristöstä ja kulttuurista halutaan hävittää viimeisetkin kristilliset perinteet ja uskonnolliset symbolit, kirkkorakennukset ja hautausmaat; uskonnolliset kalenterit vaihtuvat julkkiskalentereihin, suurihmisten muistoriitteihin, raamatulliset etunimet globaaleihin, paikattomiin, sukupuolineutraaleihin henkilötunnuksiin. Uusia jumalia ovat maailman vaikutusvaltaisimmat ihmiset, joiden ympärillä tungeksii media, some, tubetus ja fanitus. Ihmisen lajiominainen petomaisuuskin vapautuu kulttuurikahleistaan.

Korkeauskonnot, kuten kristinusko, islam ja buddhalaisuus, ovat agraariyhteisöjen uskontoja ja pyrkivät omalta osaltaan ylläpitämään kyläyhteisöjen etiikkaa, hyvää naapuruutta, sukupuolikuria. Paikallisten uskontojen tilalle on noussut kehitysuskonto, kaikkialle maailmaan on jo levinnyt tieteellisteknisen kehityksen evankeliumi. Nykyiset reformoidut kirkot, luterilaisuus etunenässä, uskovat enemmän kehitykseen kuin raamatun ja sopeutuessaan postlokaaliseen ympäristöön niistä on tulossa huume- ja seksikirkkoja, jotka haluavat elää ajassa ja palvella moraalinormeista, avioliitosta ja perheestä vapautettua egoihmistä. Uskonnot on kulttuurialue, jossa käydään viimeinen taistelu siitä, mikä on se kirkko, joka kykenee ylläpitämään paikallisten kulttuurien yhteisöllisyyden, perhe- ja moraalinormit, naapuruuden ja lähimmäisyyden? Mikä uskonnoista on jäljellä silloin, kun globaali talousjärjestelmä ja kaupallinen kulttuuri-imperialismi romahtaa?

Ubiikki valvonta. Planetaarinen kulttuuri ei voi toimia ilman kaikkialle ulottuvaa, ubiikkia ympäristön ja ihmisen digitaalista valvontaa. Rajaton talouselämä ja pankkitoiminta tai työvoiman vapaa liikkuminen vaativat kaikkialla reaaliajassa toimivat seuranta- ja

tunnistusjärjestelmänsä. Yksityisten ihmisten kaikki elämäntiedot: koulutus, terveys, elintavat, mielipiteet, kulutustottumukset, lainkuuliaisuus, maksukyky ja luonnonvarojen kulutus ovat jo kohta kaikki digitaalisissa tiedostoissa. Maailmankansalaiset on kyettävä identifioimaan automaateilla, liikenneasemilla, kaupoissa ja virastoissa, jopa työpaikoilla ja omassa ”älykodissaan”; postlokaalinen ihminen mobiileineen, hänen tekemisensä, hänen autonsa liikkeet, kaikki oleellinen jäävät teknosysteemien tunnistus- ja seurantalaitteisiin ja tallentuvat ennen pitkää digitaalisiin hallintakeskuksiin, maailmanaivoihin.

Tulevassa turvayhteiskunnassa, gigapolissa, julkiset tilat, työpaikat, koulut, leikkikentät ja yksityiset älykodit on turvattava valvontakameroilla, seurantalaitteilla, jotka analysoivat ja tallentavat kaiken, mitä niiden ympäristössä tapahtuu. Postlokaalisen ihmisen omatunto on valvontakamera.

Maailmankansalaiset on mahdollista tunnistaa älykorteilla, mutta tulevaisuudessa otetaan väistämättä käyttöön erilaiset biotunnisteet, implantit, satelliittipaikantimet ja automaattiset seuranta- ja rekisteröintilaitteet, rannekkeet, älyvaatteet ja mobiilit, joihin tallentuu tietoja kantajansa persoonasta, bodyn tilasta ja elämäntavoista. Kansalaiset itse suorittavat omavalvontaa tallentamalla tietoa omasta elämästään, terveydestään ja suorituskyvystään; yksilöä ei ole olemassa, ellei hän ei tuo sosiaalisessa mediassa jatkuvasti julki ajatteluaan, persoonaansa, omaa digitaalista kuolemattomuuttaan. Tulevassa maailmanjärjestelmässä kukaan ei ilmeisesti voi olla valvontalaitteiden ulkopuolella, ilman implanttiaan kukaan ”ei voi ostaa eikä myydä”, ei käyttää hyväkseen palveluja, joita teknosysteemit tuottavat. Valvontaverkoista eivät turvayhteiskunnan asukkaat voi koskaan vapautua, niiden ulkopuolella ei ole elämää.

Globaalissa kasvu- ja kehityskulttuurissa käy yhä tärkeämmäksi tulevaisuuden valvonta. Yhteiskunnan päätöksenteko perustuu yhä tarkempien tietojen keräämiseen yksityisten ihmisten käyttäytymisestä, kulutuksesta, ajan käytöstä, suorituskyvystä. Eri alojen teknosysteemit tuottavat yhä tarkempia ennusteita, algoritmeja ja profiileja, joilla ennustetaan massojen käyttäytymistä, luodaan toimintastrategioita, kulutustrendejä ja mielipide-ennusteita. Yhteiskunta pyrkii myös ennakoimaan kehityksen, jota uhkaa vallitsevaa kulttuurin järjestystä, profiloimaan yksilöt, joista saattaa kehittyä yhteiskunnalle vaarallisia. Ihmiskunnan evoluutio on tulevaisuudessa päätöksiä ja valintoja, joiden pohjana on maailmankansalaisten geeniperimä ja aivojen kapasiteetti. Kun ympäristön valvonta täydellistyy, automaattiset valvontakoneistot voivat seurata yksityisten kansalaisten luonnonvarojen käyttöä, heidän ekologista selkäreppuaan tai jalanjälkeään. On mahdollista, että tulevaisuudessa syntyy uusi totaalinen valvontajärjestelmä, diktatuuri, jonka ideologisena perustana on maapallon luonnonvarojen pelastaminen ja tasa-arvoisen kulutuksen demokratia.

Globaalin ihmisen maailma

Postlokaalinen prekariaatti. Nykyiseen vapausideologiaan kuuluu doktriini pääoman, tavaran ja työvoiman rajattomasta liikkuvuudesta, se on EU:n ”peruspilareita”, jota eivät taloustieteilijät eivätkä poliitikot aseta kyseenalaiseksi. Tulevaisuudessa työvoiman on saatava liikkua vapaasti myös maanosien välillä, se tarkoittaa, että samalla tavalla kuin pääoma saa siirtää tuotantolaitoksensa kustannuksiltaan edullisimpaan maahan, työnantajien on saatava palkata myös työntekijöitä kaikkialta maailmasta, mistä työvoimaa on kulloinkin edullisimmin saatavissa. Ilmeisesti tuotantolaitoksillakaan ei ole enää pysyvää paikkaa, vaan tuotanto siirtyy globaaleihin verkkoihin, muuttuu virtuaaliseksi tai

ainutkertaisiksi projekteiksi, jotka toteutetaan sillä puolella maapalloa, missä pääoman tuotto voidaan kulloinkin maksimoida. Kun delokaalinen valtiokulttuuri syntyi, kyläyhteisöissään eläneet suomalaiset joutuivat etsimään työtä eri puolilta Suomea, postlokaalissa tulevaisuudessa maailmankansalaiset muuttavat työn perässä kaikkiin maanosiin. Uusliberalistisessa pääomataloudessa ei missään maapallolla saa olla vajausta työvoimasta.

Työvoiman vapaa liikkuvuus tulee ennen pitkää tekemään maapallosta yhden tuotantoalueen, jossa kaikki kansallisuudet sekoittuvat yhdeksi monirotuiseksi ihmislajiksi ja tieteellistekniseksi lajikulttuuriksi. Ihmiskunnan geeniperintö epäilemättä monipuolistuu ja maailman kosmopoliittien joukosta voidaan tuottaa yhä enemmän täydellisiä ihmisiä, kehityksen vaatimia maailmanluokan huippusuorittajia.

Maapallo on tulevaisuudessa kaikkien maiden työläisten yhteinen kilpakenttä, jossa yhteisöllisyyttä ja solidaarisuutta ei enää ole. Postlokaalinen projekti-, vuokra-, kausi- tai siirtotyöläinen, prekariaatti, etsii tai joutuu etsimään omia mahdollisuuksiaan maailman gigapoleista, innovaatio- ja kasvukeskuksista. Mitä kovemmaksi globaali kilpailu käy, sitä kovemmaksi käy myös globaalin työläisen elämä. Uuden sukupolven työntekijöiden on omistauduttava kokonaan teknosysteemilleen ja sopeuduttava kaikkiin markkinoiden vaatimuksiin, automatisoituviin työympäristöihin.

Postlokaalinen ihannetyöläinen omistautuu, sopeutuu ja joustaa. Hänellä ei saisi olla mitään kahlitsevia ihmissuhteita, ei lapsia eikä muita huollettavia, eikä edes harrastuksia, jotka häiritsisivät työuraa. Uusi työn sankari on fyysisesti ja psyykkisesti maailmantason suorittaja, pitkäkasvuinen, hyvännäköinen, karismaattinen valioyksilö, joka pitää itsensä parhaassa mahdollisessa kunnossa, päivittää jatkuvasti osaamisensa ja läpäisee kerta toisensa jälkeen työnantajan vaatimat terveyst-, huume- ja geenitestit. Ja kykenee lyömään alas kilpailijansa, työtoverinsa. Tieteellistekninen tutkimus tuottaa jatkuvasti menetelmiä, joilla työntekijät motivoidaan ja sitoutetaan globaaliin työkuultuuriin, trimmataa huipputuottaviksi niin kuin maailmantason urheilijat.

Työelämän globalistuminen tuo tullessaan monenlaisia muutoksetjuja, joista syntyy tavallisen maailmankansalaisen elämänmuoto. Vain varakas yläluokka voi enää asua tarkoin vartioiduilla omakotialueilla. Mobiilia projektielämää viettävät prekariaatit, nuorikuiset pätkätyöläiset, eivät enää asu missään pysyvässä paikassa, vaan gigapolien vuokraslummeissa, asuinhotelleissa, liikkuvissa pientaloissa, joka on uusi asumistapa, tai asuntovaunuissa suurissa pysäköintitaajamissa. Heidän asuntoihinsa ei enää tarvitse kerätä siitä tavaramäärää, joka on kuulunut nykyajan elintasoihmisen kotiin, kulutustavat ja ostoskäyttäytyminen muuttuvat, samoin harrastukset, koko elämänmuoto ja hyvälle elämälle asetetut odotukset.

Rajaton seksuaalinen vapaus. Euroopan ja Aasian agraariyhteisöissä vallitsivat ankarat moraalinormit ja perhearvot; paikallisyhteisöt ovat kieltäneet esiaviolliset ja avioliiton ulkopuoliset seksuaalisuhteet, vaatineet lapsia tottelemaan ja kunnioittamaan vanhempiaan, elämään sovussa naapuriensa kanssa, auttamaan lähimmäisiään. Ilman yhteisöllistä etiikkaa ja sukupuolikuria paikallisyhteisöt eivät olisi voineet säilyä olemassa ja kun tämä kulttuuriperintö on kadonnut, ei yhteisöjä enää voi syntyä. Yhteisöt on korvannut yksilönvapaus.

Entisajan oppineet pitivät kaikkein primitiivisimpinä kansoja, joiden keskuudessa ihmiset parittelivat julkisesti kuin eläimet. Nykyajan länsimaissa julkinen parittelu on korkeinta taidetta ja sivistys ihmisen seksuaalista vapautumista. Länsimaisen delokaalisen yhteiskunnan suuri innostus, hype, on ollut yksilön vapauttaminen kaikesta paikallisyhteisöjen normeista, kahleista, tabuista; uutta kulttuuria on ollut vapaa seksi, vapaa kasvatusta, vapaa pukeutuminen, vapaa käytös, vapaa viina... Ilman seksiä, pornoa ja väkival-

taa ei länsimainen tajuntateollisuus voi enää saavuttaa kaupallistaiteellisia tavoitteitaan. Postlokaalisella egoihmisellä ei ole velvollisuuksia muita kuin itseään kohtaan; naapureita ja lähimmäisiä ei enää ole olemassakaan. Yksilöihmiset on vapautettu seksuaalinormeista, avioliiton ja perheen kahleista, mediassakin rajaton suvaitsevaisuus ulottuu kaikkiin sukupuoli- ja genderkulttuureihin, yksilönoikeuksien ulkopuolella ovat enää in-sesti ja pedofilia.

Mediahuomiota saadakseen pitää viihteen ja taiteen tulevaisuudessa ilmeisesti seurata kaikkea sitä mitä uutta luova porno- ja seksiteollisuus tuottaa. Vapauden tilalle ovat tulleet seksuaaliset oikeudet, yksilönoikeudet, maailmankansalaisella on oikeus toteuttaa omaa sukupuolisuuttaan. Uusi mediajulkisuuden demokratiatermi on yhtäläiset oikeudet, niillä tarkoitetaan samanlaisuutta. Feministisessä genderkulttuurissa sukupuolista luodaan samanlaisia, tytöt ja pojat eivät saa kehittyä eivätkä sosiaalistua erilaisiksi; sukupuolisignaaleja ja -koodeja ei saa olla eikä naisten ja miesten bodya saa sukupuolittaa, eriarvoistaa. Naisten ja miesten tulisi olla fyysisesti ja psyykkisesti mahdollisimman samanlaisia, uniseksejä, androggyneja, kykeneviä kaikkiin sukupuolisuhteisiin ja seksin muotoihin, joita kaupallinen seksiteollisuus kulloinkin markkinoi. Jos uusi lajiominaisen kulttuurin evoluutio toteutuu, tulevassa planetaarisessa massakulttuurissa ei saa olla erilaisuutta, ei erilaisia sukupuolia, ei eri kansoja tai rotuja eikä paikallisia eroja tieteellisteknisessä koulutuksessa ja ajattelussa.

Saattaa tosin käydä niinkin, että vapaa seksi ja porno tekevät sukupuolielämästä mielenkiinnostonta. Kun naisen bodyssa ei enää ole mitään salaperäistä ja alastomuuskin on kaikkialla läsnä, miessukupuoli ei ole enää kiinnostunut harrastamaan seksiä livenä, ja naisetkin saavat paremmin orgasmin käyttämällä seksirobotteja ja masturbointivälineitä. Seksipalvelujen alalle syntyy oma tuotannon haaransa, teknosysteeminsä, joka alkaa tuottaa seksuaalisen mielihyvän välineitä, uudella digitaali-tekniikalla saa varmaankin paljon tehokkaamman tyydytyksen kuin vanhanaikaisesta sukupuoliyhteydestä, ja naissukupuolikin pääsee rauhaan seksuaalisesta ahdistelusta.

Sukupuolinormiton avioliitto. Postlokaaliseen yhteiskuntaan siirryttäessä avioliitto ja perhe niin kuin muutkin paikallisten kulttuurien sosiaaliset instituutiot katoavat ja tilalle tulevat uudet parisuhdemuodot, jotka toimivat sukupuolineutraalissa, normittomassa ja rajattomassa maailmanyhteisössä. Avioliitot muuttuvat määräaikaikaisiksi sukupuolisuhteiksi, joita jokaisella voi olla samanaikaisesti useampia, eivätkä parisuhdekumppanit aina muuta edes asumaan yhteen; avioliitto on ennen kaikkea seksuaalinen suhde, sen ulkopuolella egot toteuttavat omaa uraansa tai muita elämälleen asettamia tavoitteita. Seksikumppanin hankkiminen siirtyy internetiin ja saa omat pelisääntönsä. Kun luottamus toisiin katoaa, jokaisesta parisuhteesta ja jopa tapaamisesta ja seksiaktista tehdään mobiiliin sopimus, johon kirjataan, mitä kumpikin parisuhteelta haluaa, mitä omaa seksuaalisuuttaan kukin haluaa toteuttaa, ja tärkeää on myös sopia, ettei kumpikaan syytä kumppaniaan jälkeensä raiskauksesta eikä levitä tietoja somessa.

Maailmankansalaiset voivat toteuttaa seksuaalisuuttaan kaikkialla maapallolla, viettää monikulttuurisia ja monietnisiä häitä, solmia hetero-, homo-, trans- tai biseksuaalisia parisuhteita tai liittyä pölyseksuaalisiin ja polyamorisiin seksiryhmiin; kaikkia sukupuolielämän muotoja voidaan virallisesti nimittää sukupuolineutraaleiksi mono- tai polygamisiksi avioliitoiksi. Yhä yleisempää ilmeisesti tulee olemaan, että sukupuolisesti aktiiviset kansalaiset hankkivat oman seksirobotin, joka voi parhaiten tyydyttää kaikki sukupuolitarpeet, tai kehittävät sukupuolisuuttaan kokeilemalla erilaisia seksivälineitä, simulantteja ja libidohuumeita. Uusi rajaton kulttuuriympäristö tarjoaa yksilöihmisille myös rajattomia seksuaalisia ekstriimikokemuksia.

Seksuaalivallankumouksen aikoihin parisuhteita hallitsi rakkausnormi, tulevaisuudes-

sa seksinormi, yhdessäolo kestää niin kauan kuin keskinäinen seksi säilyy kiinnostavana, sen jälkeen on oikeus erota. Kun parisuhteessa ihastumisvaihe kestää yleensä kaksi vuotta, maailmankansalaiset ehtivät elämänsä aikana solmia useita kymmeniä avioliitoksi nimettyjä seksisuhteita, rotaatioavioliittoja, jotka syntyvät, elävät ja vaihtuvat ikäkausien mukana. Nuoruusiän avoliitoista etsitään seksuaalisia kokemuksia, työelämään siirryttyä parisuhteen tulee tukea työuraa, vanhuudessa halutaan kumppani, joka pitää huolta, kun omat voimat ehtyvät. Yksilön sosiaalinen aktiivisuus, vitaliteetti ja elämän laatu mitataan varmaankin parisuhteiden määrästä.

Lyhytperheet. Perheen katoamisen merkit ovat jo näkyvissä. Nykyajan perhe-elämää leimaavat erilaiset kriisit: uskottomuus, alkoholi ja huumeet, perheväkivalta, lasten laiminlyönti. Perheenäidit ovat alkaneet juoda ja käyttäytyä yhtä aggressiivisesti kuin isätkin, ja äidin alkoholinkäytön vaurioittamista lapsista on tulossa kasvava ongelma. Perheväkivalta lisääntyy, yksinhuoltajuus ja lasten huostaanotto kuuluvat jo yleisesti kulttuurikuvaan. Lapset uhkaavat vanhempien omaa elämää ja työuraa. Feministisen ideologian mukaan nainen on ollut ihmislajin historiassa uhri, joka on alistettu avioliittoon, perheeseen, synnyttämään lapsia ja sopeutumaan patriarkaatin hallitsemaan genderkulttuuriin. Omista oikeuksistaan tietoiset ja perinteistä vapaat (heretic) naiset eivät halua enää olla "synnytyskoneita" eivätkä sitoutua perheinstituutioon. Kiellettyä synnyttämästä lapsia, naiset voivat lopulta saada miesten kanssa tasavertaiset oikeudet oman elämänsä hallintaan.

Lasten kasvattaminen on modernin ihmisen elämässä liian pitkä ajanjakso. Nykyisin avioliitto särkyä usein lapsen syntymään, jompikumpi tai molemmat parikumppaneista ei halua uhrata elämäänsä sitoutumalla lastenhoitoon eikä katso edes kykenevänsä kasvattamaan lapsia. Postlokaalinen ihminen tuskin luopuu egokeskeisestä yksilöelämästään eikä kykene luomaan lapsiinsakaan pysyviä tunnesiteitä. Työuran kannalta lasten hankkiminen alkaa olla liian suuri riski. Lasten sairaudet ja muut ongelmat ovat uhka, huippuunsa trimmatut tuotantokoneistot eivät kestä työntekijöiden poissaoloja. Tulevaisuudessa teknoysteemit ilmeisesti ratkaisevat ongelmansa jättämällä perheelliset, sairaat ja muun ennustamattomasti käyttäytyvän väestöosan työelämän ulkopuolelle.

Lapset eivät ole enää vanhempiensa tulevaisuuden toivoja eivätkä tuo äitiyden tai isyyden onnea niin kuin aikaisempina kulttuurikausina. Vapaa kumppanuuskasvatus on viennyt vanhemmilta ja opettajiltakin mahdollisuudet sosiaalistaa lapset ja nuoret yhteiskuntaan, kaupallinen ns. nuorisokulttuuri on tehnyt länsimaisista nuorista kapinallisia, joiden puberteetti-ikään kuuluu vanhempiensa halveksiminen, tyytymättömyys ja yhteiskunnan vastaisuus. Länsimaiseen nuorisokulttuuriin kuuluneet seksi- ja huumekekoelut ovat leviämässä kaikkialle maailmaan. Vanhemmuus tuo yhä enemmän pelkoja ja pettymyksiä prekariaatin muutenkin epävarmaan kehityselämään.

Reproduktion rakennemuutos. Jos perheinstituution rappeutuminen jatkuu, saattaa käydä niin, että tavallisilta ihmisiltä kielletään lapset ja reproduktio siirretään teknoysteemille, joka huolehtii työvoiman uusintamisesta. Uusien sukupolvien on selviydyttävä universaalissa maailmantason koulujärjestelmässä ja täydellisessä tieteellisteknisessä kulttuurissa, jossa nousevat kaikkialla yhä korkeammalle viritetyt tavoitetasot, täydellinen osaaminen, täydellinen tuottavuus, yhä kovempi globaali kilpailu. Kun yksityistetty postvaltiollinen yhteiskunta ei kykene tukemaan lapsiperheitä, maailmaa kiertävälle projektityöläiselle saattaa lasten kasvattaminen ja kouluttaminen tuottaa ylivoimaisia vaikeuksia. Vapaan yksilön näkökulmasta lapsettomuus ja yksin "singlenä" eläminen antavat parhaimmat mahdollisuudet luoda oma menestyksekkäs, mielenkiintoinen ja viihtyisä elämä.

Postvaltiolisessa kulttuurissa työvoiman lisääntymisestä huolehtivat globaalit konsernit, jotka palkkaavat valiokuntoisia, geeniperimältään hyviä äitejä ja isiä synnyttämään lapsia, samaan tapaan kuin ammattiarmeijat värväävät sotilaita pitämään maapallon tuotantoalueet rauhallisina. Ihmiskunnan lisääntyminen on otettava globaaliin hallintaan jo senkin vuoksi, ettei maapallon kantokyky kestä ihmislajin säätelemätöntä lisääntymistä.

Tavallinen ”vanhanajan” perhe tuskin enää selviää lastensa kanssa. Finaalistunut, täydelliseksi kehittyvä tieteellistekninen yhteiskunta tarvitsee huippuihmisiä, jotka luovat alati uutta ja menestyvät planetaarisissa digitaaliverkoissa maailman hallinnossa, tieteessä, taiteessa, viihde- ja urheiluteollisuuden globaaleina suorittajina, joita virtuaalilaumat voivat palvoa. Ammattivanhempien lapset hoidetaan, kasvatetaan ja koulutetaan käyttäen täydelliseksi kehitettyä ihmistuotantotekniikkaa. Kaikki genetiikan, eutanasian, kasvatus- ja urheilutieteen saavutukset voidaan ottaa käyttöön, ainakin maailmaa johtava eliittiluokka tulee pitämään huolta siitä, että heidän jälkeläisistään tulee biotekniikan, ihmistrimmauksen ja psykolääketieteen kehitysihmeitä, jotka selviytyvät maailmankulttuurin huipulla. Kehitysuskon utopioissa voidaan jo luoda superihminen, jonka aivojen kapasiteetti vastaa digitaalitekniikan kehitystä, jonka kehon osat voidaan tarvittaessa vaihtaa uusiin; jolle maapallo käy lopulta ahtaaksi.

Postlokaalisen kulttuurin peruskysymyksiä tulee olemaan, mitkä ovat ihmisen keino- tekoisten ominaisuuksien rajat, kuinka ihmistuotannon tekniikkaa kyetään toteuttamaan demokraattisesti ja estämään teknoysteemien tuottamia yli-ihmisiä luomasta täydellistä digitaalista diktatuuria?

Postnationaalinen ihminen. Maailmaan olisi varmaankin mahdollista luoda jo kokonaan uusi ihmislaji, evoluution uusin saavutus, jonka geeniperimä ja fyysinen kehitys voitaisiin tehdä virheettömäksi, ja jonka enkulturaatiossa otettaisiin käyttöön kaikki oppimis-, luovuus- ja ihmissuhdetekniikka, jota ihmistiede tuottaa. Jos kehitysmeritokratian ennusteet toteutuvat, uudesta ihmisestä tulee jonkinlainen kyborgi, digitaaliimplantti, nanoteknologian ihme, johon voidaan ohjelmoida universaali huippukoulutus ja kaikki ne positiiviset ominaisuudet, joita digitaalisen automaatio- ja robottitekniikan hallinnassa tarvitaan. Näinkö uljas on ihmislajin tulevaisuus?

Tämän hetken digitaaliympäristössään elävät ihmiset uhkaavat jo muuttua yksinäisiksi roboteiksi, jotka on vapautettu kaikista elävistä ihmissuhteista, pysyvyydestä, elämän kiintopisteistä, kaikista velvollisuuksista muita ihmisiä kohtaan. Ihminen on aina ollut tekniikkansa kaltainen. Menettääkö yhteisöttömässä kulttuurissa elävä ihminen myös ne sosiaaliset taidot, jotka ovat tehneet ihmisestä ihmisen? Entäpä jos digitaaliseen, paikattomaan virtuaali- tai nettikouluun siirryttäessä lasten ympäristöstä katoavat lopullisesti lähi- ja kouluyhteisöt ja uudet sukupolvet kasvavat laumaihmisiksi, joilta katoaa myötäelämisen kyky, empatia ja altruistismi, ja lopulta kyky tuntea rakkautta? Jäljelle jäävät vain velvollisuudet itseä kohtaan, oma menestys, näkyvyys, julkisuus. Menestyvä postlokaalinen ihmistyyppi on jonkinlainen autistinen narsisti, jonka parhaita lajiominaisuuksia on itsekkyyden kyky hallita digitaaliympäristöä ja käyttää muita ihmisiä hyväkseen.

Gigapolien yksinäisistä ihmistä varmaan suurin osa eristäytyy omaan virtuaalimaailmaansa ja kokee kaiken vain omassa mentaalisisä todellisuudessaan. Jokainen voi lokeroitua kokonaan digitaali-ihmiseksi, tai omaan kaikkien nanotietokoneiden ja älykorttien valvomaan turvakotiinsa, itse tekemäkseen tiedostoksi (mycasting) sosiaaliseen mediaan. Digitaalitekniikan täydellistyessä ihmiskyborgeihin istutetaan varmaankin biosiru, jonka avulla heidän aivoihinsa voidaan tuoda käskyjä, tunneimpulsseja, huume-tiloja, pysyvä mentaalinen ilo ja onnellisuus.

Maapallosta tulee laumojen planeetta. Maailmankansalainen on laumaihminen, gregariaatti, joka etsii lyhytkestoista ystävyyttä ja myötäelämistä sosiaalisissa verkostoissa, haluaa välillä kuulua johonkin. Laumaihminen kulkee milloin missäkin kontakti- ja mobiiliryhmässä, kokoontuu kasvaviin massatapahtumiin, maailman suurimpiin rockkonsertteihin ja megakirkkojen hurmosriitteihin, osallistuu virtuaaliverkkojen satunnaisiin keskustelu-, palvonta- ja viharyhmiin.

Kasvava digitaalikulttuuri. Suurinta teknistä kehitystä on ollut maapallon yhdistäminen yhdeksi itse ohjautuvaksi ja itseään valvovaksi kulttuuriksi. Yhä tehokkaammat, "älykkäät" ja "ajattelevat" tietokoneet, mobiililaitteet, data- ja energiaverkot, yhä nopeammat, automatisoidut metropolien ja mantereiden väliset kulkuneuvot tekevät maapallosta yhden yhteisen logistisen toimintaympäristön, jossa kulttuurit ja kansat sekoittuvat yhdeksi maapallon ihmislaajiksi.

Tulevaisuudessa teknosysteemit ilmeisesti irtautuvat kokonaan valtiosta ja muuttuvat autonomisiksi, yleismaailmallisiksi, omiksi alakulttuureikseen. Postlokaalisessa maailmassa ympäristöstä uhkaa hävitä kansallisvaltion rakennettu ympäristö: kulttuurirakennukset, virastot, koulut, kirkot, paikalliset miljööt. Tilalle voidaan rakentaa yleismaailmallista suuruuden arkkitehtuuria, yhä kolossaalisempia tapahtumien näyttämöitä, joissa globaalit suorittajat kilpailevat massojen suosiosta.

Teknologia, kansojen arki ja elämänrytmi ovat jo yhdenmukaistuneet kaikkialla maailmassa. Yleisen kiinnostuksen kohteena eivät enää ole erilaiset etniset kulttuurit, vaan ihmislaajin evoluutio ja yhteinen sosiobiologinen lajikäyttäytyminen. Kulttuuria on ihmislaajin kaikkien viettien ja tarpeiden rajaton tyydyttäminen, kulutuksen vapaus. Julkisessa puheessa paikallisuus ei enää ole omaa kulttuuria, sen tilalla on paikallinen luonto. Tai historia.

Kulttuurin hierarkia kasvaa maailmantasolle, rankinglistat ja kulttuuripalkinnot ovat jo kansainvälisiä. Tulevaisuudessa ihmistutkimuksen ja taiteen uusi kohde, kulttuuriteollisuuden genre on rajaton maailmankansalainen, hänen postnationaalinen elämänsä ja paikattomat kokemuksensa. Kertomusten sankari voi olla "suuri ego", joka elää kokonaan itselleen, analysoi jatkuvasti omaa persoonallisuuttaan, tuottaa itselleen ekstriimikokemuksia eri puolilla maapalloa, addiktoituu erilaisiin harrastuksiin, ruokaan, terveyteen, pelaamiseen, seksiin. Maailman nettilaumojen yhteisessä verkostossa nousevat myös megaheerokset, maailmanjohtajat, joiden ympärillä pyörii planeetan julkisuuspalvonta.

Merkityksellistä on globaali hegemonia, suuruuden gloria, ihmiskunnan yhteisyyden kokeminen. Mikä on digikansalaisen elämän merkitys kulttuurissa, josta vähitellen häviävät elävät paikalliskulttuurien siirtymäriitit ja juhlat? Riittääkö biletyt? Fanitus? Kädet pystyssä hyppiminen? Kaikki maailmankansalaiset voivat elää mukana planeetan suurriiteissä, suurihmisten uran suurissa voitonjuhlissa, olla läsnä kun ihmisjumala kuolee.

Enemmän aiheesta:

Matti Sarmela

– 2013 Postlokaalinen kulttuuri. Kehityksen finalisaatio. (Postlocal Culture. Finalization of development). Helsinki.

<http://www.kolumbus.fi/matti.sarmela/postlokaalinen%20kulttuuri.pdf>

– 2015 Postnational, postlocal, borderless future. The Encyclopedia of Race, Ethnicity, and Nationalism. John Wiley & Sons Ltd, Chichester.